

No és l'economia

No és l'economia, en efecte, al contrari de l'eslògan famós de la primera campanya electoral de Bill Clinton, "It's the economy, stupid". No és l'economia, senyor president de la Generalitat Valenciana, senyor vice-president, senyors diputats i dirigents del PP; i vostès ho saben: no és l'economia allò que els ha fet tancar RTVV, és la ideologia. Acudir a l'argument dels hospitals i les escoles ("No tancaré un hospital o una escola per mantindre una televisió", digué el president funest, arravatat per la prepotència dels febles), és una de les coses més miserables i falses que he pogut mai escoltar. És una perfecta immoralitat ideològica i política, és un insult, és prendre els ciutadans per imbècils, és actuar (qui ho digué i els qui ho aproven i aplaudeixen) com un *stupid* insigne. De tant en tant (i ho recordava ací mateix fa menys d'un any), la meua manera d'expressar-me, en llibres o en articles de premsa, pot resultar poc acadèmica i més aviat irritada i directa. Per exemple en frases com aquesta, dedicada a la casta de gent que ens governa (o que ens ha governat) al País Valencià, o que condiciona les accions de govern: "És una casta de gent en general dubtosa quant al nom de 'valencians' que gasten –uns no ho són, uns altres ho són amb histèria, la major part ni els interessa què vol dir tal cosa–, perfectament espanyols d'ànima, cor i principis... No es creuen el seu país com a país, aquest és el secret". Pense, en efecte, que aquest és el secret, o un dels secrets: que els sectors dirigents de la societat valenciana, els qui han tingut i tenen el poder –tots els poders: l'econòmic, el polític i els altres– fa segles que no es creuen el seu país. Se'n creuen un altre. Els aristòcrates més o menys botiflers del segle XVIII, els burgesos liberals o conservadors del XIX, els blasquistes i els socialistes del XX, tant se val. Fa molts anys que crec en la importància crucial de les actituds i les ideologies –i de l'acció política que se'n deriva–, com a explicació de fons de molts fenòmens que no són reductibles simplement als moviments de l'economia o allò que vagament se'n diu estructura social. Doncs bé, la ideologia nacional de les forces polítiques que han jugat un paper decisiu en la història valenciana del segle XX és la ideologia nacional espanyola: en el republica-

Joan Francesc Mira

nisme blasquista, o en la visió de l'"estat modernitzador" dels socialistes. Per no parlar de la burgesia, i de les dretes d'abans, durant i després del franquisme. Llavors, el concepte, el nom i la visió d'aquest país és el d'una simple regió

espanyola, de *Levante*, de cultura castellana, un destí d'ineixistència i de dissolució, una "Comunitat" que és un simple espai administratiu. I un simple espai administratiu, en efecte, per a què necessita ràdio i una televisió pròpies?

Aquest país, doncs, no és "un país sense política", com expressava el títol d'un llibre de Fuster, ara fa ja més de trenta anys. Ha estat i és, més exactament, un país sense política valenciana, organitzada, pensada i feta en termes valencians, com a expressió continuada d'un –o de més d'un– projecte valencià. La política, per tant, ha estat sobretot l'aplicació i derivació d'altres projectes, d'una altra visió i definició de l'espai nacional. La fusteriana "singularitat amarga" procedeix en gran mesura, o sobretot, de la permanent dificultat per a definir-se en termes propis en tant que comunitat cultural, territorial, històrica i política. Però aquesta dificultat no és cap problema per als que es defineixen purament com a espanyols de llengua i de nació, de cultura i de política, i per tant no tenen necessitat (si no és com a vehicle de propaganda) d'un instrument crucial de cohesió i de definició en termes valencians. Per a ells, allò mateix que fa a escala d'Espanya la televisió pública (i les privades), a escala de País Valencià no és ni necessari, ni potser convenient. No han tancat RTVV per economia, doncs: l'han tancada perquè no els importa en tant que *valenciana*. I ens han tornat, com en altres camps (precisament el de l'economia: sense instruments financers propis!), simplement al punt zero. A partir del qual, només podem tornar a construir, tornar a caminar: amb una mica d'esperança en la raó, i amb moltíssima fermesa en la defensa de la llengua i en la resistència activa contra qualsevol retrocés en les poques però irrenunciables coses tan penosament aconseguides. I amb més coherència en les opcions electorals: perquè tot projecte, de construcció o de destrucció, procedeix en últim terme d'una idea, i es manifesta finalment en la política.

“Per a ells, allò mateix que fa a escala d'Espanya la televisió pública (i les privades), a escala de País Valencià no és ni necessari, ni potser convenient. No han tancat RTVV per economia, doncs: l'han tancada perquè no els importa en tant que 'valenciana'. I ens han tornat, com en altres camps (precisament el de l'economia: sense instruments financers propis!), simplement al punt zero”